

Päätös

28.9.2022

VN/12127/2019
VN/12127/2019-YM-4

Vastaanottajan tiedot. Rivinvaihto enterillä.

Ympäristöministeriön päätös rakennussuojelun vahvistamisesta

Vahvistettavaksi toimitettu päätös

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös
21.5.2019, KASELY/1164/2018

Kohde

Anjalan kartano
osoite Ankkapurhantie 9, 46910 Anjala
kiinteistön ja rakennusten omistaja Regina säätiö sr
haltija Ankkapurhan kulttuurisäätiö sr

Anjalan koskitila
kiinteistötunnus 286-412-1-1942

Anjalan kartanon päärakennus
rakennustunnus: 1003635252

kivinen viljamakasiini
ei pysyvää rakennustunnusta

hirsinen viljamakasiini
ei pysyvää rakennustunnusta

Tammela
kiinteistötunnus 288-412-1-1956
rakennustunnus 100363536D

Asian tausta

Anjalan koskitila (286-412-1-1942) ja Tammela (286-412-1-1956) ovat siirtyneet Senaatti-kiinteistöiltä Regina säätiö sr:n omistukseen 20.12.2017 tehdyllä kaupalla.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Ympäristöministeriö

PL 35
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Aleksanterinkatu 7
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
+358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

09 1603 9320
+358 9 1603 9320

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo.ym@gov.fi

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (jäljempänä myös ELY-keskus) on pannut suojeleasian vireille rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (jäljempänä myös rakennusperintölaki) 11 §:n 1 momentin nojalla. Lainkohdan mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on pantava vireille rakennuksen suojelua koskeva asia, jos valtion omistamien rakennusten suojelua koskevien säännösten nojalla aiemmin suojeltu valtion omistama rakennus luovutetaan toiselle.

Ennen suojelupäätöksen tekemistä ELY-keskus on pyytänyt lausunnot Regina säätiöltä, Kouvolan kaupungilta, Museovirastolta, Kymenlaakson maakuntamuseolta, Kymenlaakson liitolta ja Senaatti-kiinteistöiltä. Lisäksi ELY-keskus on varannut viereisten kiinteistöjen omistajille ja haltijoille tilaisuuden tulla kuuluksi ja esittää mielipiteensä rakennussuojeleasiassa.

Suojelu- ja kaavatilanne

Anjalan kartanomuseon kartanon puisto, päärakennus (suojeluluokka S1, rakennus on kokonaan suojeltu) ja kivinen viljamakasiini sekä paikalle siirretty hirsinen viljamakasiini (S2, rakennus on suojeltu osittain) on 18.10.1990 suojeltu valtion omistamien rakennusten suojelusta annetun asetuksen (480/85) nojalla valtioneuvoston päätöksellä 2528/569/90. Kartanon alueelle on päätöksessä annettu suojeluluokka S4, joka tarkoittaa rakennettua aluetta, jolla on suojeltavien rakennusten ohella muitakin rakennuksia ja sille voidaan uudisrakentaa Museoviraston hyväksymällä tavalla.

Anjalan kartano sisältyy maankäyttö- ja rakennuslain 22 §:n nojalla päätettyjen valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaan valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY) ”Anjalan historiallinen ympäristö” (valtioneuvoston päätös 22.12.2009).

Anjalankosken taajamayleiskaavassa (2003) Anjalan kartano on osoitettu suojeltavaksi rakennusryhmäksi (SR), joka sijaitsee julkisten palvelujen ja hallinnon alueella (PY). Alueelle ollaan laatimassa uutta Kymijoen keskiosan ranta-osayleiskaavaa. Alueelle ei ole tällä hetkellä tarkoitus laatia asemakaavaa.

ELY-keskuksen päätös

Kaakkois-Suomen ELY-keskus on päätöksellään 21.5.2019 KA-SELY/1164/2018 määrännyt Anjalan kartanon päärakennuksen, kaksi entistä viljamakasiinia ja entisen väentuvan Tammelan sekä näiden rakennusten välittömän lähiympäristön muodostaman kartanopuiston suojeltavaksi rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain nojalla. Päätöksellä on samalla kumottu valtioneuvoston 18.10.1990 antama suojelupäätös nro 2528/569/90 niiltä osin kuin se koskee Anjalan kartanon rakennuksia.

Suojelumääräykset

Samalla ELY-keskus on antanut seuraavat suojelumääräykset:

Rakennusperintölain 10 §:n mukaan suojeltua rakennusta ei saa purkaa.

1. Rakennuksia ja niiden välitöntä lähiympäristöä tulee hoitaa ja käyttää niin, ettei niiden kulttuurihistoriallinen arvo heikenny. Rakennusten korjaus- ja muutostöiden tulee perustua kohteen historian, alkuperäistoteutuksen, muutosvaiheiden ja säilyneisyyden hyvään tuntemukseen.

2. Päärakennuksen ulkoasu, rakennusrunko ja sisätilojen kiinteä sisustus tulee säilyttää.
3. Kahden entisen viljamakasiinin ja entisen väentuvan Tammelan ulkoasu ja rakennusrunko tulee säilyttää.
4. Rakennusosia tulee korjata ja tarvittaessa uusia siten, että rakenteet, materiaalit ja työtavat vastaavat alkuperäistä toteutusta tai ovat muilta osin rakennuksen ominaispiirteisiin sopivia.
5. Korjaus- ja muutostöissä on kuultava asiantuntijana Museovirastoa. Museovirastolla on oikeus antaa ohjeita suojelumääräysten soveltamisesta.

Suojelun kohdentuminen

Suojelu kohdistuu Anjalan kartanon päärakennuksen ulkoasuun, rakennusrunkoon ja sisätiloihin kiinteine sisustuksineen, kahden entisen viljamakasiinin ja entisen väentuvan Tammelan ulkoasuun ja rakennusrunkoon sekä kaikkien näiden rakennusten välittömän lähiympäristön muodostamaan kartanopuistoon.

Rakennusten ulkoasu muodostuu julkisivun ja vesikaton rakennusosista, yksityiskohdista, materiaaleista ja väriyksestä. Julkisivuaukkoihin liittyvät rakennusosat eli ikkunat ja ovet ovat ulkoasuun liittyvä kokonaisuus myös sisäpuolisine osineen.

Rakennusten rakennusrunko käsittää kantavan rungon perustukset, ulkoseinät, väliseinät sekä ala-, väli- ja yläpohjat.

Kiinteään sisustukseen kuuluvat päärakennuksessa sen pintamateriaalit, sisä-ovet, listat ja uunit.

Välitön lähiympäristö muodostuu puistona istutetusta ja hoidetusta alueesta ELY-keskuksen päätöksen karttaliitteen rajaamalla alueella. Alueen historiallisia ominaispiirteitä ovat kiviset rakennusten ja rakennelmien jäännökset.

Perustelut

ELY-keskuksen päätöksen perustelujen mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on pantava vireille rakennuksen suojelua koskeva asia, jos valtion omistamien rakennusten suojelua koskevien säännösten nojalla aiemmin suojeltu valtion omistama rakennus luovutetaan toiselle. Anjalan kartanon rakennuksissa suojeltavana on sisätiloja, eikä alueelle ole tarkoitus laatia asemakaavaa. Näin ollen suojelussa sovelletaan rakennusperinnön suojelemisesta annettua lakia.

Päätöksen perustelujen mukaan Anjalan kartano ilmentää kartanolaitosta ilmiönä ja historiallisten tapahtumien paikkana. Päärakennus on kartanorakennuksena erityisen autenttisenä säilynyt. Anjalan kartanoa voidaan pitää rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain 3 §:n tarkoittaman suojelun kohteena, jolla on merkitystä rakennushistorian, erityisten ympäristöarvojen sekä rakennuksen käytön ja siihen liittyvien tapahtumien kannalta. Anjalan kartano on rakennusperintölain 8 §:ssä tarkoitettulla tavalla valtakunnallisesti merkittävä.

Perustelut käyvät tarkemmin ilmi liitteenä olevasta ELY-keskuksen päätöksestä.

Käsittely ympäristöministeriössä

Ympäristöministeriö on varannut Anjalan kartanon haltijalle Ankkapurhan kulttuurisäätiölle mahdollisuuden tulla kuulluksi.

Ympäristöministeriön päätös

Ympäristöministeriö vahvistaa Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen 21.5.2019 tekemän päätöksen KASELY/1164/2018.

Perustelut

Sovelletut oikeusohjeet

Rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain 3 §:n 1 momentin mukaan rakennusperinnön säilyttämiseksi voidaan suojella rakennuksia, rakennelmia, rakennusryhmiä tai rakennettuja alueita, joilla on merkitystä rakennushistorian, rakennustaiteen, rakennustekniikan, erityisten ympäristöarvojen tai rakennuksen käytön tai siihen liittyvien tapahtumien kannalta. Pykälän 2 momentin mukaan suojelu voi koskea myös rakennuksen osaa, rakennuksen kiinteää sisustusta taikka muuta rakentamalla tai istuttamalla muodostettua aluetta. Kiinteällä sisustuksella tarkoitetaan ovia, ikkunoita, listoja, tulisijoja, pinnoitteita, teknisiä laitteita, kiintokalusteita tai muuta näihin verrattavaa sisustusta sekä rakennuksen käyttötarkoituksen mukaisia, siihen pysyvästi kiinnitettyjä koneita ja laitteita.

Ennen 1.1.2021 voimassa olleen rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain 7 §:n 1 momentin mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on ennen suojelua koskevan päätöksen tekemistä varattava rakennuksen ja kiinteistön omistajalle ja, jos rakennus ei ole omistajan hallussa, sen haltijalle sekä viereisen kiinteistön omistajalle ja haltijalle tilaisuus tulla kuulluksi.

Rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain 8 §:ssä säädettyjen edellytysten mukaan rakennus voidaan suojella, jos se on valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti merkittävä. Rakennuksen merkittävyys arvioidaan seuraavilla perusteilla: 1) harvinaisuus tai ainutlaatuisuus (harvinaisuus); 2) historiallinen tyypillisuus alueelle (tyypillisuus); 3) aluetta tai tiettyä aikaa kuvaavat tyypilliset piirteet (edustavuus); 4) alkuperäistä tai sitä vastaavan käytön, rakentamistavan, arkkitehtuurin tai tyylin ilmeneminen ja jatkuminen (alkuperäisyys); 5) merkitys historiallisen tapahtuman tai ilmiön todisteena tai siitä kertovana ja tietoa lisäävänä esimerkkinä (historiallinen todistusvoimaisuus); tai 6) näkyvissä olevat eri aikakausien rakenteet, materiaalit ja tyylipiirteet, jotka ilmentävät rakentamisen, hoidon ja käytön historiaa ja jatkuvuutta (historiallinen kerroksisuus).

Ennen 1.1.2021 voimassa olleen rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain 9 §:n 1 momentin mukaan rakennuksen suojelemisesta päättää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Suojeltavaksi määräämistä koskeva päätös toimitetaan ympäristöministeriön vahvistettavaksi.

Rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain 10 §:n 1 momentin mukaan päätöksestä tulee käydä ilmi, mitä aluetta suojelu koskee. Suojeltua rakennusta ei saa purkaa. Suojelua koskevaan päätökseen on otettava tarpeelliset määräykset rakennuksen kulttuurihistoriallisen merkityksen säilyttämiseksi. Suojelumääräykset on, mikäli mahdollista, laadittava yhteisymmärryksessä rakennuksen omistajan ja haltijan kanssa. Pykälän 2 momentin mukaan suojelumääräykset voivat koskea rakennuksen: 1) säilyttämistä suojelun edellyttämässä

kunnossa; 2) käyttöä siten, ettei sen kulttuurihistoriallista merkitystä vaaranneta; 3) entistämistä tai siinä tehtäviä korjaustöitä siten, ettei niillä vaaranneta suojelun tarkoitusta; sekä 4) suojelun turvaamisen edellyttämää yhteydenpitoa suojelua valvoviin viranomaisiin.

Rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain 11 §:n 1 momentin mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on pantava vireille rakennuksen suojelua koskeva asia, jos valtion omistamien rakennusten suojelua koskevien säännösten nojalla aiemmin suojeltu valtion omistama rakennus luovutetaan toiselle.

Rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain 24 §:n 5 momentin mukaan lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten nojalla tehty päätös valtion omistaman rakennuksen suojelusta pysyy voimassa, kunnes rakennuksen suojelusta on päätetty rakennusperintölain mukaisesti.

Hallintolain (434/2003) 34 §:n 1 momentin mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Suojelun edellytykset ja kohdentuminen

Museoviraston ELY-keskukselle 15.11.2018 antaman lausunnon mukaan Anjalan kartanoa voidaan pitää rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain 3 §:n tarkoittamana suojelun kohteena, jolla on merkitystä rakennushistorian, erityisten ympäristöarvojen sekä rakennuksen käytön ja siihen liittyvien tapahtumien kannalta. Alueelle ei ole tarkoitus laatia asemakaavaa. Näin ollen Anjalan kartanon suojelemiseen sovelletaan rakennusperintölakia.

Anjalan kartano on rakennusperintölain 8 §:n 1 momentin mukaisesti valtakunnallisesti merkittävä. Rakennuksilla on rakennusperintölain 8 §:n 2 momentin 1 ja 3–5 kohtien tarkoittamaa merkitystä harvinaisuuden, edustavuuden, alkupe räisyyden ja historiallisen todistusvoimaisuuden kannalta.

Suojelumääräykset ja suojelun kohdentuminen perustuvat Museoviraston ehdotukseen ja aiempaan asetussuojelupäätökseen. Anjalan kartanon omistajalle Regina säätiölle on varattu tilaisuus tulla kuulluksi ennen suojelupäätöksen tekemistä ja haltijalle Ankkapurhan kulttuurisäätiölle ennen suojelupäätöksen vahvistamista. Kummallakaan ei ole ollut huomauttamista suojelumääräyksistä tai suojelun kohdentumisesta.

Suojelu on vahvistettavassa päätöksessä kohdennettu Anjalan kartanon päärakennuksen ulkoasuun, rakennusrunkoon ja sisätiloihin kiinteine sisustuksineen, kahden entisen viljamakasiinin ja entisen väentuvan Tammelan ulkoasuun ja rakennusrunkoon sekä kaikkien näiden rakennusten välittömän lähiympäristön muodostamaan kartanopuistoon.

Suojelun kohde noudattaa rakennusperintölain 3 §:ssä säädettyä ja on päätöksessä osoitettu riittävällä tarkkuudella. Suojelumääräykset koskevat rakennusperintölain 10 §:ssä säädettyjä seikkoja ja ovat suojeltujen arvojen säilyttämiseksi tarpeelliset. Päätös on oikeassa suhteessa suojelulla tavoiteltuun päämäärään. Edellä kerrotuin perustein suojelupäätöksen vahvistamiselle ei ole estettä.

Asetussuojelun kumoaminen

Rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain 24 §:n 5 momentin mukaan lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten nojalla tehty päätös valtion omistaman rakennuksen suojelusta pysyy voimassa, kunnes rakennuksen suojelusta on päätetty rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain mukaisesti. Vahvistettu päätös korvaa siten valtioneuvoston 18.10.1990 antaman päätöksen nro 2528/569/90 niiltä osin kuin valtioneuvoston päätös koskee Anjalan kartanoa.

Sovelletut oikeusohjeet

Laki rakennusperinnön suojelemisesta (498/2010) 3, 7 ja 8 §, 9 §:n 1 mom., 10 § ja 24 §:n 5 mom., joista 9 §:n 1 mom. siten kuin se oli ennen 1.1.2021.

Hallintolaki (434/2003) 34 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Ympäristö- ja ilmastoministeri

Maria Ohisalo

Asiantuntija

Satu Eronen

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Lisätietoja: asiantuntija Satu Eronen, puh. 0295 250 180, etunimi.sukunimi(at)gov.fi

Liitteet

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen rakennussuojelupäätös
Valitusosoitus

Jakelu

Saantitodistuksella

Ankkapurhan kulttuurisäätiö sr
Regina säätiö sr

Sähköisesti

Kouvolan kaupunki
Kymenlaakson liitto
Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Museovirasto
Kymenlaakson museo

Yleistiedoksianto

Tiedoksi

Kirjeitse

Kemijoki Oy

VN/12127/2019-YM-4

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Eronen Satu 912706406

2022-09-28

Ohisalo Maria 912787958

2022-09-28

21.05.2019

ASIA

Laki rakennusperinnön suojelemisesta (498/2010) nojalla annettava rakennussuojelupäätös.

KOHDE

Anjalan Kartano, osoite Ankkapurhantie 9, 46910 Anjala, kiinteistötunnukset 286-412-1-1942, Anjalan koskitila ja 286-412-1-1956, Tammela
Suojeluesityksen kohteena ovat rakennukset sekä maapohjan omistaa Regina säätiö sr, Wredebyntie 260, 46960 MUHNIEMI

SUOJELUESITYS JA PERUSTELUT

Senaatti-kiinteistöt on hallituksensa 13.12.2017 päätöksen mukaisesti myynyt em. kiinteistön Regina säätiö sr:lle. Anjalan kartanomuseon kartanon puisto, päärakennus ja kivinen viljamakasiini sekä paikalle siirretty, C.L. Engelin piirtämäksi mainittu hirsinen vaja on suojeltu valtion omistamien rakennusten suojelusta annetun asetuksen (480/85) nojalla valtioneuvoston päätöksellä 18.10.1990, n:o 2528/569/90.

Lisäksi Anjalan kartanoon kuluneita rakennuksia määriteltiin vuoden 1990 suojelupäätöksen valmistelun yhteydessä varjeltaviksi eli säilyttämisen ja vaalimisen arvoiseksi rakennusperinnöksi. Yksi näistä on em. kauppaan sisältynyt kartanon entinen väentupa Tammela.

Rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (489/2010) 11 §:n mukaan, jos valtion omistamien rakennusten suojelua koskevien säännösten nojalla aiemmin suojeltu valtion omistama rakennus luovutetaan toiselle, on ELY-keskuksen pantava vireille rakennuksen suojelua koskeva asia. Asia on laitettu vireille Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen toimesta 19.9.2018.

LAUSUNNOT JA VASTINEET

Viranomaisille sekä naapureille lähetettiin 20.9.2018 lausuntopyyntö koskien rakennussuojeluasiaa. Lausunnot saapuivat Kymenlaakson liitolta, Kymenlaakson liitolta sekä Museovirastolta. Lisäksi yksi naapuri ilmoitti mielipiteensä suojeluasiaan.

Museovirasto on 15.11.2018 antamassaan lausunnossa esittänyt muun ohella seuraavaa:

Anjalan kartanon historiaa

Anjalan kartanoon liittyy merkittävää kartanolaitoksen historiaa ja tapahtumahistoriaa. Anjalan entinen säterikartano muodostui 1600-luvun alussa ja siitä kehittyi Wredesuvun pääkartano. Vuonna 1788 kartano toimi upseereista koostuvan Anjalan liiton kokoontumispaikkana. Kartano ostettiin vuonna 1842 valtiolle, joka lahjoitti sen Suomen kenraalikuvernööri Aleksandr Menshikoville. Kartano palautettiin valtiolle vuonna 1907 ja sen maat palstoitettiin ja jaettiin alustalaisille. Vuonna 1954 päärakennus siirtyi muinaistieteellisen toimikunnan hallintaan, joka puolestaan vuokrasi sen Kymenlaakson maakuntaliitolle, ja alueelle sijoitettiin Anjalan maatalousoppilaitos.

Vuonna 1957 avattu kartanomuseo oli restauroitu ja sisustettu 1800-luvun tilanteeseen. Museovirasto lakkautti kartanomuseon vuonna 2010, ja valtio luopui kohteesta joulukuussa 2017.

Kohteen kuvaus

Anjalan kartanon päärakennus rakennettiin 1700- ja 1800-luvun vaiheessa edeltäjän tuhouduttua Kustaan sodan taisteluissa vuonna 1789. Kaksikerroksinen, avokuistein varustettu, vaakalaudoitettu puurakennus on tyyliltään uusklassillinen. Katto on nelilapainen, julkisivu symmetrinen. Hyvin säilyneeseen kiinteään sisutukseen sisältyy useita kakluuneja. Huoneiden pintamateriaalit ovat ajalta, jolloin rakennus sisustettiin museoksi. Huonejako ilmentää 1800-luvun tilannetta.

Kivinen viljamakasiini on kunnostettu kesäkahvilaksi. Sen toisessa kerroksessa on säilynyt viljan varastoinnin nostinlaitteita.

Vuorattu, hirsirunkoinen viljamakasiini on siirretty Arrajoen kartanosta vuonna 1971, ja sen on mainittu olevan arkkitehti C.L.Engelin suunnittelema. Se on toiminut näyttelytilana ja nyttemmin kokoontumistilana.

Tammela on entinen kartanon väentupa ja mahdollisesti jo 1700-luvulla rakennettu. Se on yksikerroksinen lautavuorattu hirsirakennus. Tammela kunnostettiin Museoviraston toimesta kartanomuseon toimistoksi ja asunnoksi.

Kartanon puisto levittäytyy päärakennuksen ympärille ja Kymijoen rantaan. Keskeisessä asemassa on pääovelle johtava puukujanne ja sen edustan istutettu ympyräalue. Puusto on paikoin iäkästä. Rakentamattomilla alueen osilla on jäännöksiä kartanon aiemmista rakennuksista. Näitä on muun muassa rannassa puisen viljamakasiinin lähetyvillä ja metsässä kivisen viljamakasiinin takana.

...

Suojelun edellytykset

Anjalan kartano on rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain 3 §:n tarkoittama suojelukohde, jolla on merkitystä rakennushistorian, erityisten ympäristöarvojen sekä rakennuksen käytön ja siihen liittyvien tapahtumien kannalta. Anjalan kartano on mainitun lain 8 §:ssä tarkoitetulla tavalla valtakunnallisesti merkittävä, ja sen merkittävyyttä voidaan arvioida ainakin seuraavilla neljällä perusteella: Se ilmentää kartanolaitosta ilmiönä ja historiallisten tapahtumien paikkana (historiallinen todistusvoimaisuus, edustavuus). Päärakennus on kartanorakennuksena erityisen autenttisenä säilynyt (alkuperäisyys, harvinaisuus).

Museovirasto on esittänyt lausunnossaan ehdotuksen suojelumääräyksistä ja suojelun kohdentumisesta.

Kymenlaakson liitto on lausunnossaan 2.11.2018 todennut kannattavansa Anjalan kartanomuseon rakennusten sekä pihapiirin suojelua.

Kymenlaakson museo on lausunnossaan 7.11.2018 ottanut kantaa suojeluesitystä laajemmin alueen suojeluun ja toteaa mm. seuraavaa:

Anjalan kartanoon sisältyy kulttuurihistoriallisten ja rakennushistoriallisten arvojen lisäksi valtakunnan poliittista historiaa ja tapahtumia. Kymenlaakson museo katsoo, että lakisuojelun piiriin tulee kuulua päärakennus huomioiden sisätilojen historialliset piirteet, kartanoa ympäröivä puisto niin, että osa puistokujasta on huomioitu suojelussa, rannassa sijaitseva viljamakasiini ja kivinen viljamakasiini. Kivinavetan autenttisuus on kärsinyt oppilaitoksen toiminnan tarpeisiin tehdyissä muutoksissa, sen suojeleminen lailla ei ole perusteltua. Paremmin alkuperäiset piirteensä säilyttäneiden maitohuoneen, Nikkarinmäen ja Tammelan väentupien lakisuojelua tulee harkita. Kookkaat

hirsirakenteiset riihi ja lato ovat kartanon maanviljelyyn olennaisesti liittyviä rakennuksia. Rakennustyyppinä ne eivät enää vastaa nykypäivän maatalouden vaatimuksiin ja ovat siksi vaarassa tuhoutua. Niiden säilyminen tulisi turvata muutoin kuin lakisuojelelun keinoin.

Peltonen Matti ja Outi (naapurit) kannattavat rakennusten ja pihapiirin suojelelun.

Omistajan kuuleminen

Omistajalle varattiin tilaisuus tulla kuulluksi ELY-keskuksen hankkimista selvityksistä. Saapuneet lausunnot toimitettiin tiedoksi 8.1.2019. Omistajalla ei ollut kommentoitavaa lausuntoihin.

KAAVOITUS- JA SUOJELELUTILANNE

Anjalankosken taajamayleiskaavassa (2003) Anjalan kartano on osoitettu kohdemerkinnällä sr (Suojelelukohte. Suojelelta rakennus tai rakennusryhmä). Alueelle ollaan laatimassa uutta yleiskaavaa: Kymijoen rantaosayleiskaava, keskiosa. Alueelle ei ole tarkoitus laatia asemakaavaa.

Anjalan kartanomuseon kartanon puisto, päärakennus ja kivinen viljamakasiini sekä paikalle siirretty, C.L. Engelin piirtämäksi mainittu hirsinen vaja on suojelelta valtion omistamien rakennusten suojelelsta annetun asetuksen (480/85) nojalla valtioneuvoston päätöksellä 18.10.1990, n:o 2528/569/90. Päärakennuksen suojeleluluokka on S1, Rakennus suojelellaan kokonaan ja kivisen vilamaksiinin ja viljamaksiinin suojeleluluokka on S2, Rakennus suojelellaan osittain. Lisäksi päätöksessä rajatun kartanon puiston alueen suojeleluluokka on S4, Rakennettu alue suojelellaan.

Entinen väentupa Tammela on em. suojelelupäätöksen valmistelun yhteydessä määritetty varjelelavaksi eli säilyttämisen ja vaalimisen arvoiseksi rakennusperinnöksi.

MUUT SELVITYKSET, HISTORIAA

Senaatti-kiinteistöt on teettänyt Arkkitehtitoimisto Ark-byroo Oy:llä Anjalan kartanon aineistoselvytyksen (31.12.2015). Raporttiin on koottu Museoviraston hallinnan ajalta keskeiset aineistot kohteen hoidosta ja tutkimuksesta. Lisäksi on luetteloitu kirjalliset lähteet, jotka valottavat kohteen historiallisia vaiheita. Aineisto keskittyy 2000-luvulla tehtyihin korjaustöihin sekä kiinteistön historiallista ja maisemallista arvoa kuvaaviin dokumentteihin. Vanhempia aineistoja on otettu mukaan valikoiden.

Raportti antaa hyvän kokonaiskuvan Anjalan kartanon historiasta ja tehtyistä muutoksista.

KAAKKOIS-SUOMEN ELY-KESKUKSEN RATKAISU JA PERUSTELUT

Kaakkois-Suomen ELY-keskus määrää Kouvolan kaupungissa osoitteessa Ankkapuhantie 9, 46910 Anjala sijaitsevan Anjalan Kartanon päärakennuksen, kaksi entistä viljamaksiinia ja entisen väentuvan Tammelan sekä näiden rakennusten välittömän lähiympäristön muodostaman kartanopuiston suojelelavaksi rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) 9 §:n nojalla.

Suojelelun kohdentaminen

Suojelelta kohdistuu Anjalan kartanon päärakennuksen ulkoasuun, rakennusrunkoon

ja sisätiloihin kiinteine sisustuksineen, kahden entisen viljamakasiinin ja entisen väentuvan Tammelan ulkoasuun ja rakennusrunkoon sekä kaikkien näiden rakennusten välittömän lähiympäristön muodostamaan kartanopuistoon.

Rakennusten ulkoasu muodostuu julkisivun ja vesikaton rakennusosista, yksityiskohdista, materiaaleista ja värytyksestä. Julkisivuaukkoihin liittyvät rakennusosat eli ikkunat ja ovet ovat ulkoasuun liittyvä kokonaisuus myös sisäpuolisine osineen.

Rakennusten rakennusrunko käsittää kantavan rungon perustukset, ulkoseinät, väliseinät sekä ala-, väli- ja yläpohjat.

Kiinteään sisustukseen kuuluvat päärakennuksessa sen pintamateriaalit, sisäovet, listat ja uunit.

Välitön lähiympäristö muodostuu puistona istutetusta ja hoidetusta alueesta tämän lausunnon karttaliitteen rajaamalla alueella. Alueen historiallisia ominaispiirteitä ovat kiviset rakennusten ja rakennelmien jäännökset.

Suojelumääräykset

Rakennusperintölain 10 §:n mukaan suojeltua rakennusta ei saa purkaa.

Suojelumääräykset koskevat päärakennuksen ulkoasua, rakennusrunkoa ja sisätiloja kiinteine sisustuksineen, kahden entisen viljamakasiinin ja entisen väentuvan Tammelan ulkoasua ja rakennusrunkoa sekä kaikkien näiden rakennusten välittömän lähiympäristön muodostamaan kartanopuistoa.

1. Rakennuksia ja niiden välitöntä lähiympäristöä tulee hoitaa ja käyttää niin, ettei niiden kulttuurihistoriallinen arvo heikenny. Rakennusten korjaus- ja muutostöiden tulee perustua kohteen historian, alkuperäistoteutuksen, muutosvaiheiden ja säilyneisyyden hyvään tuntemukseen.
2. Päärakennuksen ulkoasu, rakennusrunko ja sisätilojen kiinteä sisustus tulee säilyttää.
3. Kahden entisen viljamakasiinin ja entisen väentuvan Tammelan ulkoasu ja rakennusrunko tulee säilyttää.
4. Rakennusosia tulee korjata ja tarvittaessa uusia siten, että rakenteet, materiaalit ja työtavat vastaavat alkuperäistä toteutusta tai ovat muilta osin rakennuksen ominaispiirteisiin sopivia.
5. Korjaus- ja muutostöissä on kuultava asiantuntijana Museovirastoa. Museovirastolla on oikeus antaa ohjeita suojelumääräysten soveltamisesta.

Tällä päätöksellä kumotaan ympäristöministeriön valtion omistamien rakennusten suojelusta annetun asetuksen (480/85) nojalla 18.10.1990 antama päätös, N:o 2528/569/90 Anjalan kartanomuseon suojelusta, joka on kohdentunut kartanon puiston, päärakennuksen sekä paikalle siirretyn, C.L. Engelin piirtämäksi mainitun hirsisen vajan suojeluun. Päätös perustuu laki rakennusperinnön suojelemisesta (498/2010), 24 §:n 5 momentti.

Perustelut

Jos valtion omistamien rakennusten suojelua koskevien säännösten nojalla aiemmin suojeltu valtion omistama rakennus luovutetaan toiselle, elinkeino-, liikenne- ja

ympäristökeskuksen on lain rakennusperinnön suojelemisesta 11 §:n 1 momentin mukaan pantava vireille rakennuksen suojelua koskeva asia.

Lain rakennusperinnön suojelusta 8 §:n 1 momentin nojalla rakennus voidaan suojella, jos se on valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti merkittävä. Kyseisen lainkohdan mukaan merkittävyyden perusteena ovat harvinaisuus, tyypillisuus, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen todistusvoimaisuus ja historiallinen kerroksellisuus.

Anjalan kartanoa voidaan pitää rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain 3 §:n tarkoittaman suojelun kohteena, jolla on merkitystä rakennushistorian, erityisten ympäristöarvojen sekä rakennuksen käytön ja siihen liittyvien tapahtumien kannalta. Anjalan kartano on mainitun lain 8 §:ssä tarkoitetulla tavalla valtakunnallisesti merkittävä, ja sen merkittävyyttä voidaan arvioida ainakin seuraavilla neljällä perusteella:

Anjalan kartano ilmentää kartanolaitosta ilmiönä ja historiallisten tapahtumien paikkana (historiallinen todistusvoimaisuus, edustavuus). Päärakennus on kartanorakennuksena erityisen autenttisenä säilynyt (alkuperäisyys, harvinaisuus).

Suojelun edellytykset täyttyvät ja Anjalan kartanolla on valtakunnallista merkitystä. Suojeltavana on sisätiloja eikä alueelle ole tarkoitus laatia asemakaavaa, joten suojelussa sovelletaan Lakia rakennusperinnön suojelemisesta. Edellä olevan johdosta Anjalan kartanon päärakennus, kaksi entistä viljamakasiinia ja entinen väentupa Tammela sekä näiden rakennusten välittömän lähiympäristön muodostama kartanopuisto on perusteltua suojella rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain nojalla.

SOVELLETUT OHJEET

Laki rakennusperinnön suojelemisesta (498/2010) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 ja 24 §

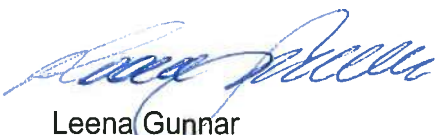
VAHVISTAMINEN

Päätös alistetaan rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain 9 § 1 mom. mukaisesti ympäristöministeriön vahvistettavaksi.

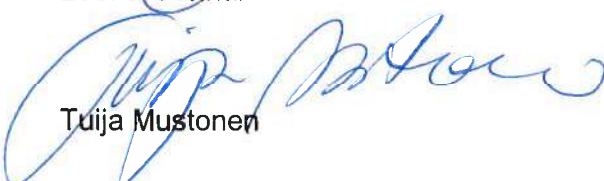
MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla ympäristöministeriöön. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Ylijohtaja

Leena Gunnar

Arkkitehti

Tuija Mustonen

JAKELU

Päätös maksutta / saantitodistuksella

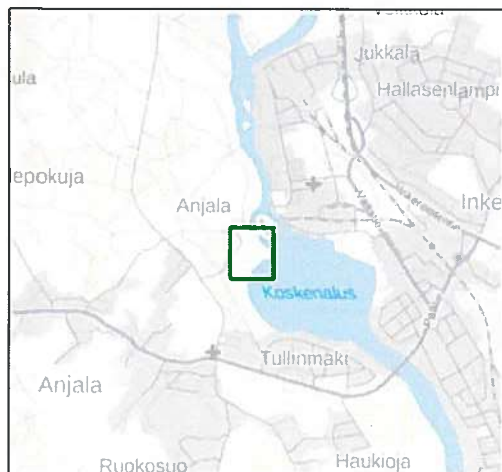
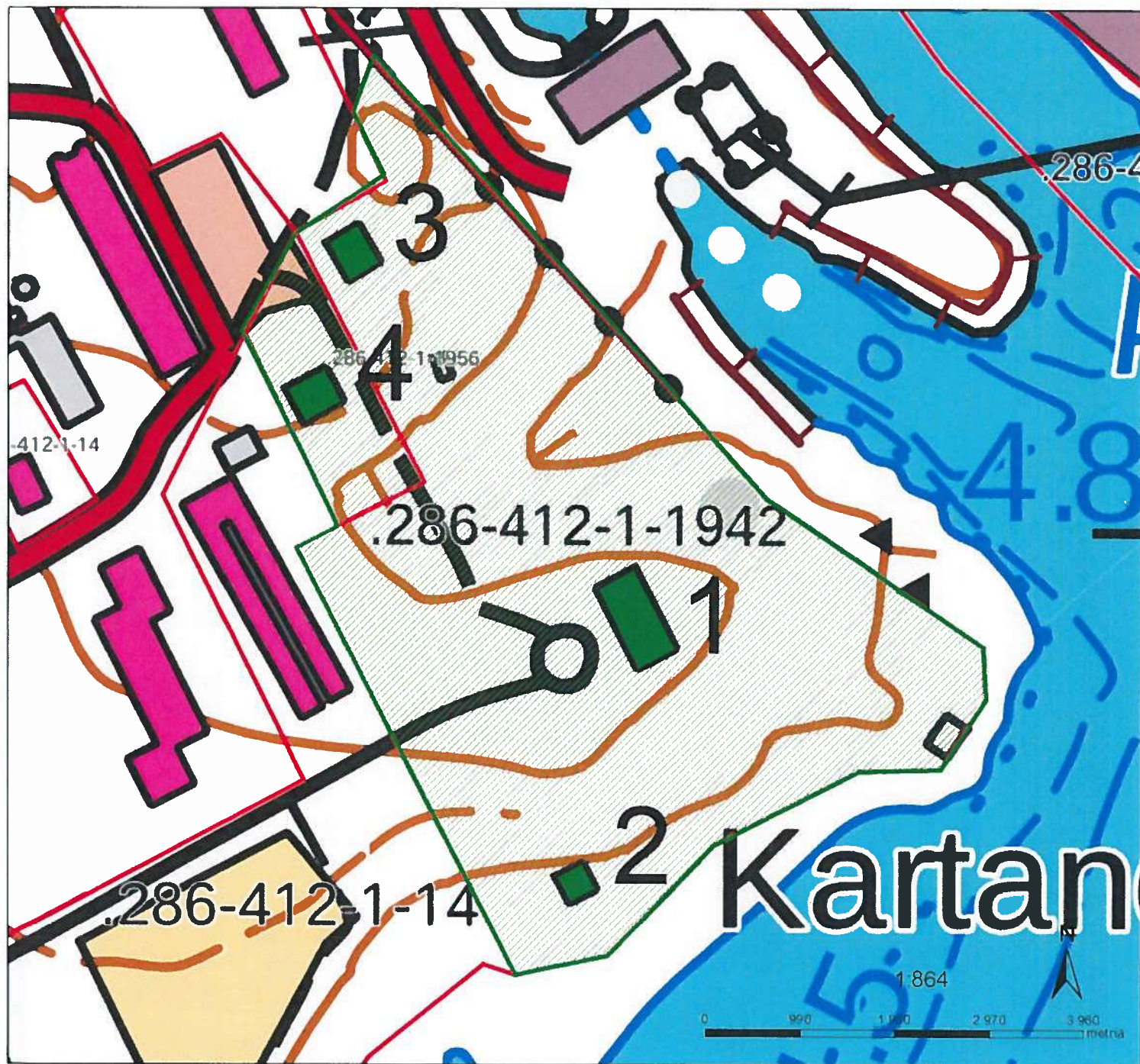
Regina säätiö sr, Wredebyntie 260, 46960 MUHNIEMI

Ympäristöministeriö, jolle lähetetään asiassa kertynyt asiakirjavihko vahvistamista varten.

Tiedoksi Museovirasto, kirjaamo@museovirasto.fi
Kouvolan kaupunki, kirjaamo@kouvola.fi
Kymenlaakson liitto, virasto@kymenlaakso.fi
Kymenlaakson museo, kirjaamo@kotka.fi
Senaatti -kiinteistöt, senaatti@senaatti.fi
Maanmittauslaitos Kaakkois-Suomi, Lappeenrannan toimipiste, Pormestarinkatu 1, L
53100 Lappeenranta, kirjaamo@maanmittauslaitos.fi
Naapurikiinteistöjen omistajat (erillisen listan mukaisesti)
KASELY/ Pertti Perttola

LIITTEET Sijaintikartta, liite 1
Valitusosoitus

Anjalan kartano

Rakennussuojelu

- 1 Päärakennus
- 2 Hirsinen viljamakasiini
- 3 Kivinen viljamakasiini
- 4 Tammela
- Suojeltu alue

Lähde
Suojeltu rakennusperintö (Rakennusperintörekisteri) Museovirasto
Taustakarttakoske (MML/WMTS) Maanmittauslaitos
Kiinteistöalueet 2016 Maanmittauslaitos

Tämä kartta liittyy Kaakkois-Suomen elinkeino-,
liikenne- ja ympäristökeskuksen tänään antamaan
päätökseen.

KASELY/1164/2018

Huom! Kartan tausta-aineistot ja kiinteistörajat
ohjeellisia.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla. Kirjallisesti tehtävä valitus on osoitettava **ympäristöministeriölle**.

Valitusaika

Valitusaika on 30 päivää siitä, kun tämä päätös on saatu tiedoksi. Tiedoksisaantipäivää ei lueta määräaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Jos kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksisaaduksi, ellei muuta näytetä, kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä. Virkakirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään.

Yleistiedoksiannossa katsotaan tiedoksisaannin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jona asiakirja tai kuulutus sen nähtävillä pitämisestä on julkaistu virallisessa lehdessä tai kuulutus on pantu ilmoitustaululle.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi ja millä perusteilla muutosta vaaditaan sekä
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valituskirjelmä on valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on mainittava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös, johon muutosta haetaan alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- asiamiehen valtakirja. Asianajajan tai yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää.
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valituksen toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava ympäristöministeriöön. Lähettäjän vastuulla asiakirjat saadaan lähettää myös postitse tai lähetin välityksellä. Postiin asiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

postiosoite	PL 35, 00023 VALTIONEUVOSTO
puhelinvaihde	0295 16001 (valtioneuvoston vaihde)
asiakaspalvelu/kirjaamo	02952 50300
asiakaspalvelun käynti- osoite	Asiakirjat voidaan jättää ympäristöministeriölle osoitettuna valtioneuvoston jakelukeskukseen osoitteeseen Ritarikatu 2B, Helsinki (aukiolo klo 8 - 16.15).
sähköpostiosoite	kirjaamo@ym.fi

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Itä-Suomen hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa Itä-Suomen hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallinen tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle. Vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Tavallisessa sähköisessä tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Jos on kysymyksessä sijaistiedoksianto, päätös katsotaan saadun tiedoksi, ellei muuta näytetä, kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä. Viranomaisen tietoon asian katsotaan tulleen kirjeen saapumispäivänä.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan
- valittajan nimi, kotikunta ja puhelinnumero
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa, asiamiehensä tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustajansa taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä valitusosoituksineen
- tiedoksisaantitodistus tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja, jos asiamies ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituksen toimittaminen perille

Valituksen voi toimittaa henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä, sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Valituksen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Valituksen on saavuttava valitusviranomaiselle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä. Sähköisen asiakirjan tulee olla perillä siten, että se on hallinto-oikeuden käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä valitusajan viimeisenä päivänä ennen kello 16.15.

Hallinto-oikeuden kirjaamon virka-aika on maanantaista perjantaihin kello 8.00-16.15.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Itä-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot:

postiosoite: PL 1744, 70101 KUOPIO

käyntiosoite: Minna Canthin katu 64, (käynti Puistokadun puolelta), KUOPIO

puhelinvaihde: 029 56 42500

telefax: 029 56 42501

sähköpostiosoite: ita-suomi.hao@oikeus.fi

Oikeudenkäyntimaksu

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa peritään tuomioistuinmaksulain (1455/2015) nojalla oikeudenkäyntimaksu. Maksun suuruus on 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.